

שם הקורס: תלמוד למתחילים: סוגיות נבחרות מסדר מועד ומסדר נשים (126-1-3281)

שם המרצה: פרופ' אורי ארליך

שעות קבלה: על פי תיאום עם המרצה. בניין 72 חדר 552

מטרות הקורס:

1. להקנות הכרות בסיסית עם התלמוד הבבלי; היקפו, תכניו, סגנונו ועוד.
2. להקנות יכולת בסיסית בלימוד התלמוד הבבלי.
3. להכיר בחשיבות התלמוד כיצירה מרכזית בתרבות ישראל.

מרכיבי הקורס:

1. מבואות קצרים לספרות התנאים, לתלמוד הבבלי ולספרות האמוראים
2. לימוד סוגיות נבחרות בתלמוד הבבלי.

דרישות הקורס:

1. הבאת צילומי מקורות לשיעור.
2. קריאה בספרות מחקר לפי דרישת המרצה.
3. מבחן בסוף הסמסטר. המבחן קובע את הציון הסופי.
4. לימוד ושימוש בחומרים שיינתנו דרך 'מודול'
5. נוכחות חובה.

חובות קריאה: (כל החומר מצוי ב'מודול').

1. ערך 'משנה', האנציקלופדיה העברית כרך כד, עמ' 649-640
2. מ' אלון, המשפט העברי, כרך ג', ירושלים תשל"ח, עמ' 852-904. המקורות הרישומיים בתקופת התנאים ובתקופת האמוראים.
3. ערך 'תלמוד', האנציקלופדיה העברית, כרך לב, עמ' 857-894. אפשר להסתפק בעמ' 857-882.
4. י' גפני, יהדות בבל ומוסדותיה, ירושלים תשל"ה, עמ' 9-20, 53-59, 79-87. קטעים נבחרים אלו נדפסו גם בתוך: י' גפני (עורך), מחקרים בתולדות ישראל בתקופת המשנה והתלמוד, ירושלים 1994, עמ' 234-261.

ביבליוגרפיית-רקע נבחרת:

- א"א אורבך, חז"ל פרקי אמונות ודעות, ירושלים תשמ"ו.
- , ההלכה מקורותיה והתפתחותה, גבעתיים 1984.
- ח' אלבק, מבוא למשנה, ירושלים תשי"ט.
- ח' אלבק, מבוא לתלמודים, תל-אביב תשכ"ט.
- מ' אלון, המשפט העברי, ירושלים תשל"ח.
- י"נ אפשטיין, מבוא לנוסח המשנה³, ירושלים תש"ס.
- , מבואות לספרות התנאים, ירושלים תשי"ז.
- , מבואות לספרות האמוראים, ירושלים/ת"א תשכ"ג.

י' גפני, יהודי בבל בתקופת התלמוד, ירושלים תשנ"א.
ש"ז הבלין, 'תלמוד', אנציקלופדיה עברית כרך לב עמ' 857-895.
מבוא לתורה שבעל-פה, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב תשנ"א
ז' פרנקל, מבוא הירושלמי, ברסלוי תר"ל.
י' פרנקל, דרכי האגדה והמדרש, גבעתיים 1991
ע' רייזל, מבוא למדרשים, אלון שבות, תשע"א
ע' שטיינזלץ, מדריך לתלמוד, ירושלים 1991.
ע' שטיינזלץ, התלמוד לכל, תל-אביב 2003.
י' שכטר, אוצר התלמוד, תל-אביב תשכ"ב.

M. Sokoloff, A Dictionary of Jewish Babylonian Aramaic, Ramat-Gan 2002

H. L. Strack & G. Stemberger, Introduction to the Talmud and Midrash (trns.),

Minneapolis 1992.

אתרים מומלצים

<http://www.daat.ac.il/daat.html>

אתרים באנגלית

<http://www.acs.ualgary.ca/~elsegal/InterAct.html>

<http://www.acs.ualgary.ca/~elsegal/TalmudPage.html#Vilna>

<http://www.acs.ualgary.ca/~elsegal/TalmudMap/Gemara.html>